

Yardımcı üreme Teknikleri (YÜT) evli olan, ancak normal yollardan gebe kalamayan çiftlerin tıbbın geliştirdiği imkanlar ile gebe kalmasını ve neslin devamını sağlamak amacıyla geliştirilmiş olan tekniklerin hepsini kapsar.

Bu yola müracaat etmek neden gerekli olur yada çiftler normal yollardan neden gebe kalamazlar? Bu sorunun cevabı farklı maddeler halinde belirtilebilir:

- 1- Erkekteki sperm sayısının ve/veya yapısının ve/veya hareketlilik durumunun normal olmaması.
- 2- Kadında tüplerin yumurtanın veya döllenmiş yumurtanın geçişi için uygun olmaması.
- 3- Rahim iç duvarı, rahim ağzı, vajen gibi organlarda görülen bozukluklar yüzünden yumurtanın ve/veya spermin normal yerine yerleşememesi veya ulaşamaması.
- 4- Yumurtlama ile ilgili bozukluklar (kalitesi düşük yumurta, genetiği bozuk yumurta, yetersiz hormon salgılanması gibi).
- 5- Ayrıca genetik bozukluklar ve açıklanamayan sebepler ile de gebe kalınması mümkün olmayabilir.

Bugüne kadar hemen hemen dünyadaki bütün İslam alimleri, normal yoldan çocuk sahibi olamayan eşlerin, kocanın spermi ile karısının yumurtasının dışarıda döllenerek kadının rahmine yerleştirilmesi; ya da kocanın sperminin mikro-enjeksiyon yöntemiyle hanımının rahmine ulaştırılarak çocuk sahibi olmalarının caiz olacağına söylemektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu ve diğer İslam ülkelerinde bulunan dini kurulların fetvaları da bu yöndedir.

Zira meşrû bir çocuğun, gerek sperm ve yumurta, gerekse rahim bakımından nikâhlı karı-kocaya ait olmasında İslam dininin genel prensipleri bakımından zaruret vardır.

Ancak İslam ülkelerinde bulunan din şuralarının bilmediği veyahutta bilmezden geldiği bir takım şeyler var.

Peki! Bunlar nedir?

Bir kere tüp bebek uygulaması, sperm ve yumurtanın dış ortamda döllendirilmesi daha sonra anne rahmine konması gibi basit bir işlem değildir.

Bilindiği gibi, 6 günlük bebeğe blastocist denmektedir. Tüp bebek uygulamasında birden fazla blastocist üretiliyor. Bunlardan bir veya birkaçı anne rahmine konuyor.

Peki! Diğer blastocistlere ne oluyor?

Bunlarla ilgili çok seçenekli bir durum söz konusu:

- Daha sonra kullanılmak üzere donduruluyor.
- Bilimsel araştırmalarda kullanılıyor.
- Bazı hastalıkların tedavisinde kullanılıyor.

Veyahutta

- Kadınların gençleşmesi ve güzelleşmesi için kozmetik sanayisinde kullanılıyor.

- İtlaf ediliyor yani yok ediliyor.

İşte bu durum tüp bebek uygulamasını dini açıdan yeniden tartışılır hale getirmiştir.

Ancak unutmamak gerekir ki, blastocistin (6 günlük bebeğin) dondurulması da onun yaşama hakkını elinden almaktır. Zira her insan yaşamayı hak ediyor. "Yaşama hakkı" kutsaldır ve kimsenin bir başka bireyin yaşama hakkını elinden almaya hakkı ve yetkisi yoktur. Bu devlette olsa fark etmez.

Bir günlükte olsa, bir aylıkta olsa, bir yaşında da olsa bebek bir insandır. Çünkü, sperm ve yumurtanın döllenmesinden itibaren, bir gün içinde oluşan zigotu insan olarak kabul eden bilim adamları bulunmaktadır. Buna göre insana ilk anından itibaren bir birey olarak saygı duyulmalı, hukuki hakları tanınmalı ve ihlal edilmemelidir.

Diyanet, tüp bebek uygulamasında (in vitro fertilization) sakınca **görmez**.

Ancak bazı şartlar ileri sürer.

Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kuruluna göre, tüp bebek uygulamasında eğer mümkünse;

- İhtiyaçtan fazla yumurta döllenmemeli,

Tıbb-ı Nebevi Bağlamında Tüp Bebek Uygulaması

Necip Fazıl tarafından yazıldı.

Perşembe, 15 Ocak 2015 21:20 - Son Güncelleme Perşembe, 14 Nisan 2022 12:06

- Döllenen yumurtalar ilmî-teknolojik imkânlarla korunmalı.

Özetle ifade etmek gerekirse Diyanet diyor ki; sadece ihtiyaç duyulan yumurtaların döllenmesiyle yetinmelidir. Döllenen yumurtalardan arta kalanlar dondurularak saklanabilir. Aksi takdirde fazla aşılınmış yumurtaların imha edilmesi dini yönden sakıncalı olacaktır.

İslamiyet'in dışında bazı din ve mezhepler tüp bebek uygulamasına sıcak bakmaz ve bu konuda tavizsiz davranırlar.

Örneğin, Katolik ve Evangelist kilisesi, tüp bebek uygulamaları sonunda elde edilen kök hücrelerin itlafını kesinlikle reddeder. Bu yüzden Avrupa'da birçok ülkede tüp bebek uygulaması yasaklanmıştır. Nitekim Diyanet'in bu tutumu "Pope bans, Turkey allows" başlıklı yazı ile eleştirilmiştir.

Yahudilik ve Protestan mezhebi ise, kök hücre çalışmalarında ve dolayısıyla tüp bebek uygulamasında sakınca görmemektedir.

Bazı ülkeler bu konuda daha rahat davranmaktadırlar. Örneğin Çin, Hindistan, Fransa ve İsrail'de çiftlerin 2 yıllık beraberliklerini belgelemek kaydı ile izin verilmektedir.

Taşıyıcı Anne

Evli olan kadının döllenmiş olan yumurtayı taşımak için uygun olan şekil, boyut, yapıda organları yoksa, ya da iyi gelişmemişse yada annenin gebeliği devam ettirecek ciddi bir bedensel hastalığı varsa (ağır karaciğer, kalp, solunum sistemi hastalıkları, ağır diyabet) ancak yumurtalıkları çalışıyor ve yumurta elde edilebiliyorsa; eşinin spermi ile laboratuvar ortamında elde edilen embriyonun başka bir annenin rahmine nakli ve bebek yaşayabilecek olgunluğa erip, doğduktan sonra yumurta ve spermin sahibi olan ana-babaya verilmesidir.

Bu uygulama tıbben uygun gibi görülmekle beraber Hristiyanlık dinine göre uygun

Tıbb-ı Nebevi Bağlamında Tüp Bebek Uygulaması

Necip Fazıl tarafından yazıldı.

Perşembe, 15 Ocak 2015 21:20 - Son Güncelleme Perşembe, 14 Nisan 2022 12:06

görülmemekte, Yahudilik ise belirli şartlarda onaylamaktadır.

Rahmini kiralayan annenin, bebek doğduktan sonra bebeği vermek istememesi, para konusundaki anlaşmazlıklar, çocuğun gerçek annesinin kim olduğu ile ilgili hukuki meseleler dolayısı ile tavsiye edilmemektedir. Kaldı ki işin içine tıbbi konular da girmektedir: Taşıyıcı anneye ait olan sağlık konularının bebeği nasıl etkileyeceği, gebeliğin varlığı ile ortaya çıkan bazı hastalıklar (eklamsi, doğum sonu kanamaları ...) gibi...

Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kuruluna göre, tüp bebek uygulaması belirlenen bu standartların dışına çıktığı ve araya yabancı unsur sokulduğu; yani sperm, yumurta ve rahimden biri karı-koca dışında başka bir şahsa ait olduğu takdirde caiz görülmemektedir.

Özetle ifade etmek gerekirse,

YÜT işlemlerinde dini açıdan bilinmesi gerekli olan durum;

1- Tıbbi imkanların neslin devamı için kullanılmasının dinen uygun olduğu,

2- Kullanılan sperm veya yumurtanın evli olan çiftlerden alınmasının şart olduğu,

3- Bebek ve anne sağlığı dışındaki bir gerekçe ile embriyo veya fetus üzerinde cinsiyet araştırması, tahliye, klonlama ve kök hücre çalışmasının caiz olmadığıdır.

4- Taşıyıcı annelik araya yabancı bir kişi girdiği için uygun değildir.

Not: Bu yazı makale, köşe yazısı vs. gibi akademik bir yazı değildir. Sadece ders notu olarak kullanılmaktadır..

Tıbb-ı Nebevi Bağlamında Tüp Bebek Uygulaması

Necip Fazıl tarafından yazıldı.

Perşembe, 15 Ocak 2015 21:20 - Son Güncelleme Perşembe, 14 Nisan 2022 12:06
